

De weg van het discipelschap

Onlangs verscheen een belangrijk rapport van de Raad van Kerken over de opkomst van het radicaalrechts gedachtegoed in de kerk en in de samenleving. Dit rapport kunt u downloaden van hun website (www.raad-vankerken.nl). Het rapport geeft allereerst, voor alle duidelijkheid, een omschrijving van het radicaalrechts gedachtegoed. Bij mensen die daardoor beïnvloed worden, vind je een uiterst kritische houding ten aanzien van de democratie en de rechtstaat. Kracht en macht worden verheerlijkt, dienstbaarheid en kwetsbaarheid worden geminacht. Het is racistisch, antisemitisch en het verheerlijkt het traditionele beeld hoe mannen zouden moeten zijn.

Het vormt een bedreiging voor onze democratie, voor minderheidsgroepen, asielzoekers en zwakkeren in onze samenleving. Door ditzelfde radicaalrechtse gedachtegoed is in de vorige eeuw het nationaalsozialisme aan de macht gekomen in Duitsland. Daarom mogen de kerken ook nu niet zwijgen. Als kerken vandaag in hun spreken radicaalrechtse partijen en politici veroordelen, dan zou dat een duidelijk signaal zijn voor heel de maatschappij. Die weg willen de kerken (nog) niet gaan. Zij kiezen voor de dialoog met iedereen die binnen en buiten de kerk helemaal of enigszins sympathiseert met het radicaalrechts gedachtegoed. Voor dat gesprek op alle niveaus geeft het rapport richtlijnen:

- spreek de eigen taal van de Kerk;
- zet in op lange wegen van discipelschap;
- draag zorg voor een zorgvuldige inwijding in het christelijk gedachtegoed van (nieuwe) kerkleden en treed vanuit ons getuigenis op tegen leden die zich hardnekkig racistisch blijven uiten of zelfs participeren in geweld;
- protesteer krachtig tegen overheidsop treden dat antidemocratische en/of anti-rechtstatelijk is;
- preek en bid voor christelijk gedrag, preek en bid niet tegen mensen en partijen;
- bevorder het contact tussen christenen met een migratieachtergrond en met een Nederlandse achtergrond;

- bevorder de interreligieuze samenwerking landelijk en plaatselijk.

Het rapport beschrijft de maatschappelijke veranderingen die volgens de kerken de populariteit van het radicaalrechtse gedachtegoed hebben bevorderd. Voor velen in onze maatschappij is er een einde gekomen aan de economische vooruitgang. De armoede is groter geworden, de voedselbanken zijn onmisbaar, de welvaart wordt bedreigd. De band met het christelijk geloof is weggefallen. De klimaatcrisis maakt niemand blij en gelukkig. Iedere dag worden we via het nieuws geconfronteerd met oorlogen en met oorlogsdreiging. Dat alles levert bij velen een gevoel van onbehagen op met het idee dat het vroeger beter was. Er leven nu, zeker in onze grote steden, erg veel mensen met een buitenlandse achtergrond.

Volgens het rapport wordt onze democratie bedreigd als de meerderheid haar opvattingen gaat opleggen aan minderheden, terwijl de democratie er juist gekomen is om minderheden te beschermen tegen de dictatuur. Seculiere meerderheden mogen het recht van kerken en andere levensbeschouwelijke organisaties niet beperken. Zij hebben het recht in alle vrijheid hun geloof of overtuiging vorm te geven en maatschappelijk een rol te laten spelen, ook als het gaat om jongensbesnijdenis en ritueel slachten bij moslims en joden.

Velen ergeren zich aan een groeiende groep volksvertegenwoordigers die zich alleen inzetten voor groepsbelangen en die niet of nauwelijks bereid zijn met anderen samen te werken voor het landsbelang. Het christelijk geloof heeft de westerse cultuur diepgaand gevormd. Hoogtepunten van de westerse cultuur op het gebied van muziek (Bach) en bouwkunst (kathedralen) zijn onverbrekkelijk verbonden met het christelijk geloof. In rechtse kringen schermt men volkomen ten onrechte in het openbaar debat met woorden als 'christendom, joods-christelijke beschaving en cultuurchristendom' als dekmantel voor gedachtegoed dat niets met het christelijk geloof te maken heeft, maar juist gekenmerkt wordt door begrippen als 'eng nationalistisch, anti-islam, identitair'.

Hoe we de weg van het discipelschap kunnen gaan in onze omgang met mensen die meer of minder beïnvloed worden door het radicaalrechts gedachtegoed lezen we in het laatste deel van het rapport:

Jezus roept in de evangeliën volgelingen, discipelen. Met hen gaat hij op weg en leert hen te leven met ontzag voor God als mensen met de mensen. Dit is discipelschap. Discipelschap begint niet bij ideale mensen, maar bij mensen zoals zij zijn. In de evangeliën roept Jezus vissers, tollenaars en mensen met allerlei sociale achtergronden. Hij neemt hun bestaande leven als vertrekpunt.

Op dezelfde manier kan ook vandaag het spreken over discipelschap aansluiten bij oprechte verlangens en ervaringen van mensen in het algemeen. Ook bij mensen die zich aangetrokken voelen tot radicaalrechts gedachtegoed zou dit spreken zeker een aansluiting kunnen vinden.

Cornelis Cornelisse